

Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного адміністративного суду
у складі Верховного Суду
(актуальна практика)

Рішення, внесені до ЄДРСР,
за жовтень 2025 року

ЗМІСТ

I. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОBOB'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ.....	4
1.1. Про застосування ставки земельного податку до лісових земель, які за цільовим призначенням належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	4
1.2. Про нарахування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на площу загорожі та асфальтованого майданчика, включених до складу комплексу нежитлових будівель, зареєстрованого за єдиним реєстраційним номером у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.....	5
1.3. Про бенефіціарного (фактичного) отримувача доходу у вигляді процентів за кредитними договорами та договорами позики для застосування зменшеної ставки оподаткування податком на репатріацію доходів нерезидентів.....	7
1.4. Про звільнення від обов'язку сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, залежно від статусу території.....	9
II. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ.....	11
2.1. Про правову природу інформації Національного банку України щодо прозорості структури власності юридичної особи.....	11
2.2. Про відсутність правових підстав для визнання в судовому порядку права власності на об'єкти незавершеного будівництва	13
2.3. Про відсутність у житлових комісій гарнізонів повноважень щодо визначення відсоткового розподілу житлових приміщень	15
2.4. Про послідовність здобуття освіти у разі продовження особою незавершеного навчання за бакалаврським рівнем вищої освіти в іншому вищому навчальному закладі з того ж самого курсу	17
III. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН.....	20
3.1. Про перевезення на таксі без мети отримання доходу	20
3.2. Про особливий порядок набрання чинності актами Кабінету Міністрів України з інформацією обмеженого доступу	22

3.3. Про недопустимість звуження підстав для виплати підвищеної додаткової винагороди актами нижчої юридичної сили	25
--	----

IV. ПРОЦЕС	27
-------------------------	-----------

4.1. Про строк звернення до суду у пенсійних спорах, пов'язаних із визнанням неконституційними норм закону	27
--	----

4.2. Про строк звернення до суду з позовом про скасування податкового повідомлення-рішення після процедури адміністративного оскарження	30
---	----

4.3. Про неоскаржуваність бездіяльності Національної поліції України щодо неналежного проведення службового розслідування, ініційованого третьою особою	31
---	----

I. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

1.1. Про застосування ставки земельного податку до лісових земель, які за цільовим призначенням належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення

Граничний розмір ставки земельного податку для лісових земель, визначений статтями 274 і 277 Податкового кодексу України, застосовується виключно до тих лісових земель, які за цільовим призначенням належать до земель лісогосподарського призначення.

Оподаткування лісових земель, що за цільовим призначенням віднесені до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення (зокрема, з кодом 04.03 «для збереження та використання національних природних парків»), здійснюється за ставками, встановленими відповідними місцевими радами для цієї категорії земель – відповідно до виду їхнього цільового призначення, навіть якщо за класифікацією земельних угідь такі землі є лісовими

22 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу фізичної особи на постанову Сьомого апеляційного адміністративного суду від 28 листопада 2024 року у справі № 300/4732/24 за позовом Карпатського національного природного парку на рішення Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 24 жовтня 2024 року та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 26 лютого 2025 року.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Карпатський національний природний парк (далі також Парк) оскаржував донарахування земельного податку за січень 2024 року, вважаючи, що до земельних ділянок, які за класифікацією земельних угідь є лісовими (91 % території Парку), має застосовуватись гранична ставка 0,1 % відповідно до статей 274 і 277 ПК України – незалежно від цільового призначення земельної ділянки.

Контролюючий орган, покликаючись на відомості Державного земельного кадастру (код цільового призначення 04.03 «для збереження та використання національних природних парків»; категорія земель – землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення), застосував ставки земельного податку, встановлені рішеннями місцевих рад (від 0,18 % до 5 % залежно від громади та наявності нормативної грошової оцінки).

Івано-Франківський окружний адміністративний суд рішенням, залишеним без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду, відмовив у задоволенні позову.

Суди ґрунтували свої висновки на тому, що визначальним критерієм для встановлення ставки земельного податку є цільове призначення земельної ділянки, зафіксоване в Державному земельному кадастрі (пункт 286.1 статті 286 ПК України), а не класифікація земельних угідь.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Основним критерієм поділу земель України на категорії є цільове призначення земельної ділянки (частина перша статті 19 Земельного кодексу України). Саме відомості про цільове призначення, внесені до Державного земельного кадастру, є підставою для нарахування земельного податку (пункт 286.1 статті 286 Податкового кодексу України).

Статті 274, 277 ПК України встановлюють граничну ставку земельного податку для лісових земель у розмірі не більше 0,1 % від нормативної грошової оцінки (або від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області – для земель без оцінки). Однак стаття 273 Податкового кодексу України чітко пов'язує ці ставки зі землями лісогосподарського призначення (розділ 09 Класифікатора видів цільового призначення).

Лісові землі, розташовані в межах категорії природно-заповідного фонду (розділ 04 Класифікатора, зокрема код 04.03 «для збереження та використання національних природних парків»), не підпадають під дію зазначеної пільгової ставки, оскільки їхнє цільове призначення передбачає особливий правовий режим, відмінний від лісогосподарського.

Факт покриття земель лісом (за класифікацією земельних угідь) не змінює їх цільового призначення і не впливає на ставку земельного податку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 жовтня 2025 року у справі № 300/4732/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131233027>

1.2. Про нарахування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на площу загорожі та асфальтованого майданчика, включених до складу комплексу нежитлових будівель, зареєстрованого за єдиним реєстраційним номером у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно

Загорожі та асфальтові майданчики не є об'єктами нежитлової нерухомості у розумінні Податкового кодексу України, навіть якщо вони входять до складу комплексу будівель з єдиним реєстраційним номером, а тому не підлягають оподаткуванню податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Податковий орган зобов'язаний виключити їхню площу з бази оподаткування за результатами звірки, проведеної на підставі заяви платника та оригіналів документів (підпункт 266.7.3 Податкового кодексу України)

22 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу фізичної особи на постанову Сьомого апеляційного адміністративного суду від 28 листопада 2024 року у справі № 560/21804/23 за позовом фізичної особи до Головного управління ДПС в Хмельницькій області про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Контролюючий орган за наслідками перевірки згідно з податковим повідомленням-рішенням нарахував податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з огляду на загальну площу комплексу нежитлових будівель 4829,6 кв. м, зареєстрованого за єдиним реєстраційним номером, зокрема на загорожу (388,2 кв. м, літ. № 1) та асфальтований майданчик (3212 кв. м, літ. № 2). Платник указував, що ці об'єкти не є будівлями, не створюють об'ємного простору та не можуть використовуватися самостійно як окремий об'єкт нерухомості.

Хмельницький окружний адміністративний суд рішенням від 12 липня 2024 року частково задовольнив позов, скасувавши податкові повідомлення-рішення в частині податку, нарахованого на площу огорожі та асфальтованого майданчика.

Сьомий апеляційний адміністративний суд скасував своєю постановою рішення суду першої інстанції і відмовив у позові повністю, вважаючи, що база оподаткування визначається за даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу, скасувавши оскаржуване судове рішення та залишивши чинним рішення суду першої інстанції.

ОЦІНКА СУДУ

Об'єктами оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є виключно будівлі та їхні складові частини (підпункти 14.1.15, 14.1.129-1 пункту 14.1 Податкового кодексу України) – об'ємні конструкції з опорними та огорожувальними елементами, що утворюють приміщення і можуть використовуватися за відповідним функціональним призначенням. Загорожа не

має опорних конструкцій і не створює внутрішнього простору. Асфальтований майданчик є елементом благоустрою земельної ділянки, а не будівлею. Отже, нарахування податку на їхню площу суперечить підпункту 266.2.1 Податкового кодексу України.

Дані Державного реєстру речових прав на нерухоме майно не мають безумовного характеру і можуть бути уточнені оригіналами документів платника, зокрема документів на право власності, які підтверджують фактичні характеристики об'єкта (підпункт 266.3.2 Податкового кодексу України). Якщо виникають розбіжності, то пріоритет мають документи, на підставі яких проведено реєстрацію (частина друга статті 12 Закону України від 01 липня 2004 року № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»). Єдиний реєстраційний номер комплексу не змінює кваліфікацію об'єктів для цілей оподаткування.

Контролюючий орган, визначаючи базу оподаткування, зобов'язаний враховувати не лише реєстрові дані, а й документи, надані платником, що підтверджують фактичну площу об'єкта оподаткування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 жовтня 2025 року у справі № 560/21804/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131233010>

1.3. Про бенефіціарного (фактичного) отримувача доходу у вигляді процентів за кредитними договорами та договорами позики для застосування зменшеної ставки оподаткування податком на репатріацію доходів нерезидентів

Бенефіціарним (фактичним) отримувачем доходу нерезидента є особа, яка має право на отримання такого доходу та визначає його подальшу економічну долю, не пов'язана договірними або юридичними зобов'язаннями щодо перерахування доходу (його більшої частини) іншій особі. Наявність корпоративної структури групи компаній, пов'язаності осіб чи спільних бенефіціарів не спростовує статус бенефіціарного власника. Обов'язок доказування відсутності такого статусу покладається на контрольний орган як на суб'єкта владних повноважень

27 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Головного управління ДПС у Вінницькій області на рішення Вінницького окружного адміністративного суду від 20 березня 2025 року та постанову Сьомого апеляційного адміністративного суду від 15 липня 2025 року у справі № 120/7999/24 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Курилівці Агро» до Головного управління ДПС

у Вінницькій області про визнання протиправним і скасування податкового повідомлення-рішення.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Платник виплачував відсотки за кредитними договорами та договорами позики на користь нерезидента, застосовуючи зменшену ставку податку на репатріацію 2 % відповідно до Конвенції між Урядом України і Урядом Республіки Кіпр про уникнення подвійного оподаткування. За результатами перевірки податковий орган дійшов висновку про відсутність у нерезидента статусу бенефіціарного отримувача доходу через транзит коштів та збільшив платнику податок за ставкою 15 %, а також застосував штрафні санкції. Платник зазначав, що під час виплати доходів правомірно застосував знижену ставку податку, оскільки є бенефіціарним власником доходу, має право самостійно розпоряджатися отриманими відсотками та не зобов'язаний їх передавати іншим особам.

Вінницький окружний адміністративний суд рішенням, залишеним без змін постановою Сьомого апеляційного адміністративного суду, задовольнив позов, визнавши податкове повідомлення-рішення протиправним та скасувавши його. Суди попередніх інстанцій дійшли висновку, що саме податковий орган зобов'язаний у межах своїх повноважень збирати та аналізувати документи, які підтверджують господарську діяльність платника і податкові зобов'язання, у контексті обґрунтованості здійснених донарахувань у порядку, визначеному пунктом 54.3 статті 54 Податкового кодексу України.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Для встановлення статусу бенефіціарного отримувача не мають значення корпоративна структура та пов'язаність осіб правового характеру. Тому наявність корпоративної структури групи компаній, пов'язаності осіб, спільних бенефіціарів чи структурування активів між компаніями не є підставою для спростування статусу бенефіціарного власника.

Контрольний орган наділений обов'язком доказувати відсутність статусу бенефіціарного власника (частина друга статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України), тому уповноважений отримувати та аналізувати документи про фінансово-господарську діяльність платника (статті 19-1, 75, 85 Податкового кодексу України), а також визначати суми грошових зобов'язань (пункт 54.3 статті 54 цього Кодексу). Оскільки податковий орган не довів наявності у нерезидента зобов'язань щодо перерахування доходу чи обмежень у визначенні його економічної долі, то транзит коштів через корпоративну структуру та викуп привілейованих акцій не спростовують статус бенефіціарного власника.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 жовтня 2025 року у справі № 120/7999/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131341640>

1.4. Про звільнення від обов'язку сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, залежно від статусу території

Обидві редакції підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України не суперечать одна одній, а застосовуються у часі залежно від дати надання території відповідного статусу: до 06 травня 2023 року – території, на яких ведуться / велися бойові дії; після 06 травня 2023 року – території активних бойових дій. Такі території не обов'язково збігаються за площею та місцем розташування об'єктів, щодо яких надається пільга зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

28 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Головного управління ДПС у Донецькій області на рішення Донецького окружного адміністративного суду від 21 травня 2025 року та постанову Першого апеляційного адміністративного суду від 28 серпня 2025 року у справі № 200/673/25 за первинним позовом Головного управління ДПС у Донецькій області до фізичної особи про стягнення податкового боргу та за зустрічним позовом фізичної особи до Головного управління ДПС у Донецькій області про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Фізична особа є власником об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, розташованої в Покровській міській територіальній громаді Покровського району Донецької області. Податковий орган сформував та надіслав платникові податкові повідомлення-рішення про нарахування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з якими платник не погодився, покликаючись на звільнення від обов'язку сплати податку відповідно до підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України та порушення строків надсилання повідомлень-рішень.

Донецький окружний адміністративний суд рішенням, залишеним без змін постановою Першого апеляційного адміністративного суду, частково задовольнив позов податкового органу, стягнувши з фізичної особи податковий борг за об'єкти нежитлової нерухомості за період до 01 березня 2022 року. Зустрічний позов фізичної особи було також задоволено частково. Суди попередніх інстанцій дійшли висновку про звільнення платника від обов'язку сплати податку за об'єкти житлової нерухомості за 2021–2022 роки та за об'єкти нежитлової нерухомості з 01 березня

2022 року відповідно до редакції підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, що діяла до 06 травня 2023 року, зважаючи на розташування нерухомості на територіях, на яких ведуться /велися бойові дії.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Порушення порядку розгляду справи в спрощеному позовному провадженні в разі наявності зустрічного позову не унеможливило встановлення фактичних обставин, що мають значення для правильного вирішення справи, тому не є підставою для скасування судових рішень (пункт 2 частини другої статті 353 Кодексу адміністративного судочинства України).

Підпункт 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України в редакції, що діяла до 06 травня 2023 року, регламентував звільнення від нарахування та сплати податку за 2021 та 2022 роки за об'єкти житлової нерухомості; з 01 березня 2022 року до 31 грудня 2022 року за об'єкти нежитлової нерухомості, розташовані на територіях, на яких ведуться /велися бойові дії. Редакція цього підпункту, чинна з 06 травня 2023 року), встановлює звільнення за аналогічні періоди, але лише за об'єкти, розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих територіях, а також за пошкоджене /знищене майно. Обидві редакції вказаного підпункту не суперечать одна одній, а підлягають застосуванню для нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, яке знаходиться на територіях, визначених у вказаному пункті залежно від дати отримання відповідного статусу: до 06 травня 2023 року – території, на яких ведуться /велися бойові дії, після 06 травня 2023 року – території активних бойових дій. Ці території не обов'язково збігалися /збігаються за площею та місцем розташування об'єктів, стосовно яких надається пільга.

Оскільки оскаржувані податкові повідомлення-рішення було сформовано щодо правовідносин, які виникли до набрання чинності нової редакції підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, потрібно застосовувати редакцію, що діяла до 06 травня 2023 року. Оскільки нерухомість фізичної особи розташована на території, де ведуться /велися бойові дії (з 24 лютого 2022 року), то платник звільнений від обов'язку сплати податку за об'єкти житлової нерухомості за 2021–2022 роки та за об'єкти нежитлової нерухомості з 01 березня 2022 року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 жовтня 2025 року у справі № 200/673/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131341577>

II. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ

2.1. Про правову природу інформації Національного банку України щодо прозорості структури власності юридичної особи

Правова природа інформації від Національного банку України, як результат прийнятого ним рішення зберігає свою значущість, поки саме рішення Національного банку України не скасоване або не втрачає чинності в інший спосіб. Таке тлумачення пункту 5 частини першої статті 9 Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» узгоджується із положеннями, які перелічують джерела формування Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, не встановлюючи спеціальних часових умов відправлення інформації як підстави для її внесення

02 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув Приватного акціонерного товариства «Одеська регіональна страхова компанія» на рішення Одеського окружного адміністративного суду від 07 лютого 2024 року та постанову П'ятого апеляційного адміністративного суду від 13 червня 2024 року у справі № 420/32668/23 за позовом Приватного акціонерного товариства «Одеська регіональна страхова компанія» до Національного банку України, Міністерства юстиції України про визнання протиправним та скасування рішення про визнання структури власності непрозорою.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

ПрАТ «Одеська регіональна страхова компанія», зареєстроване як фінансова установа з 2004 року, повідомило НБУ про зміну структури власності у січні 2023 року. НБУ виявив невідповідність структури власності товариства окремим вимогам, передбаченим у розділі III Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг затвердженого постановою Правління НБУ від 14 квітня 2021 року № 30, та надав строк для приведення структури власності у відповідність до вказаних вимог. У зв'язку з тим, що позивач не виконав ці вимоги НБУ прийнято рішення від 8 травня 2023 року про визнання структури власності товариства непрозорою. НБУ листом від 05 липня 2023 року поінформував Міністерство юстиції України, яке направило до органу державної реєстрації вказівку про внесення відповідної відмітки до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Позивач вважав, що НБУ не мав права складати та надсилати на адресу Мін'юсту

вказаний лист, оскільки на момент його складання та надсилання, позивач вже не мав ліцензії на здійснення страхової діяльності та був виключений з Державного реєстру фінансових установ на підставі рішення відповідача від 30 червня 2023 року.

Рішенням окружного адміністративного суду, залишеним без змін постановою апеляційного адміністративного суду, у задоволенні позову відмовлено. Суди дійшли висновку, що лист від 05 липня 2023 року не є рішенням відповідно до Закону України від 20 травня 1999 року № 679-XIV «Про Національний банк України», однак звернули увагу, що відповідний лист породжує правові наслідки, оскільки у зв'язку із його підписанням та направленням на адресу Мін'юсту, у останнього виник обов'язок направити вказівку державному реєстратору про внесення відмітки про непрозору структуру власності позивача. Тому суди вважали вказаний лист не рішенням (актом індивідуальної дії), а саме діями, вчиненими НБУ відносно прав та обов'язків позивача. Оскільки було прийнято рішення про визнання структури власності позивача непрозорою, то відповідно НБУ був зобов'язаний звернутися до Мін'юсту з листом-повідомленням про прийняття відповідного рішення. Враховуючи, що рішення про визнання структури власності позивача непрозорою прийнято ще під час визначення позивача як фінансової установи та наявності відомостей щодо нього в Державному реєстрі фінансових установ, НБУ, направляючи лист, діяв відповідно до вимог законодавства.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а рішення судів попередніх інстанцій без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Верховний Суд визнав необґрунтованими доводи позивача щодо незастосування судами попередніх інстанцій до спірних правовідносин положень пункту 5 частини першої статті 9 Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (далі – Закон № 755-IV) відповідно до яких, до державного реєстру вносяться відомості, які надходять від НБУ, виключно за умови, що вони стосуються юридичних осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НБУ.

Системне тлумачення цієї норми показує, що мова йде про вид відомостей, які вносяться до Єдиного державного реєстру, а саме: інформація від НБУ про визнання структури власності юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює НБУ, непрозорою (прозорою). Отже, норма визначає джерело відомостей (НБУ) і характер юридичних осіб, щодо яких НБУ має компетенцію (тобто ті, щодо яких відповідно до закону здійснюється державне регулювання і нагляд НБУ).

Вказана норма права не містить необхідної граматичної або смислової конструкції, яка б прямо обумовлювала відмову у внесенні відомостей до Єдиного державного реєстру у разі, коли юридична особа вже виведена з-під регулювання НБУ після прийняття рішення щодо непрозорості.

Отже, правова природа інформації від НБУ, як результат прийнятого ним рішення зберігає свою значущість, поки саме рішення НБУ не скасоване або не втрачає чинності в інший спосіб. Таке тлумачення пункту 5 частини першої статті 9 Закону № 755-IV узгоджується із положеннями, які перелічують джерела формування Єдиного державного реєстру, не встановлюючи (у цій статті) спеціальних часових умов відправлення інформації як підстави для її внесення.

Оскаржуваний позивачем лист НБУ, складений та направлений до Мін'юсту на підставі рішення від 08 травня 2023 року про визнання структури власності товариства непрозорою, яке було прийняте під час перебування позивача під наглядом НБУ. Своєю чергою рішення про визнання структури власності позивача непрозорою прийнято під час визначення позивача як фінансової установи та наявності відомостей щодо нього в Державному реєстрі фінансових установ.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 жовтня 2025 року у справі № 420/32668/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130705325>

2.2. Про відсутність правових підстав для визнання в судовому порядку права власності на об'єкти незавершеного будівництва

До виникнення права власності на новозбудоване нерухоме майно право власності існує лише на матеріали, обладнання та інше майно, що було використано в процесі будівництва. Особа стає власником новоствореного об'єкта нерухомості після завершення його будівництва, прийняття нерухомого майна до експлуатації та державної реєстрації. Таким чином, право власності на новостворене нерухоме майно як об'єкт цивільних прав виникає з моменту державної реєстрації права. Законодавством не передбачено можливості звернення до суду з вимогою про визнання права власності на об'єкт незавершеного будівництва, який не прийнято у встановленому законом порядку до експлуатації. У такому випадку об'єкт незавершеного будівництва ще не набув статусу нерухомого майна як об'єкта цивільного права

20 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на рішення Одеського окружного адміністративного суду від 21 серпня 2023 року та постанову П'ятого

апеляційного адміністративного суду від 10 квітня 2024 року у справі № 420/13307/23 за позовом Особа_1 до Юридичного департаменту Одеської міської ради, державного реєстратора Юридичного департаменту Одеської міської ради про визнання протиправним та скасування рішення про відмову у державній реєстрації прав та їх обтяжень.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Матір позивачки у 1987 році придбала за договором купівлі-продажу житловий будинок з господарськими спорудами загальною площею 26,1 кв.м. Покупець у 1988 році отримала дозвіл на проведення реконструкції цього будинку в існуючих розмірах. Після смерті матері спадщину на зазначене майно прийняли її діти — зокрема позивачка та її брат. Після смерті брата між спадкоємцями було укладено мирову угоду, затверджену судовим рішенням, якою визнано за позивачкою право користування частиною земельної ділянки та право власності на будівельні матеріали, з яких зведено 65/100 частин житлового будинку. У листопаді 2022 року позивачка подала заяву до управління державної реєстрації юридичного департаменту Одеської міської ради про державну реєстрацію права власності на будинок загальною площею 32,8 кв.м, надавши відповідні документи, у тому числі ухвалу суду та мирову угоду. Державний реєстратор відмовив у державній реєстрації, посилаючись на відсутність відомостей про прийняття будинку в експлуатацію та присвоєння адреси. Уважаючи рішення про відмову у державній реєстрації прав та їх обтяжень протиправним, позивач звернулася до суду з цим позовом.

Суд першої інстанції рішенням, залишеним без змін постановою апеляційного адміністративного суду, у задоволенні позову відмовив. Суди попередніх інстанцій виходили із того, що державна реєстрація права власності на закінчений будівництвом об'єкт проводиться за наявності відомостей, зокрема, про прийняття його в експлуатацію, а позивачкою не надано державному реєстратору таких відомостей по спірному об'єкту нерухомого майна, тому суд дійшов висновку про наявність правових підстав для відмови у проведенні державної реєстрації права власності на такий об'єкт, що свідчить про правомірність оскаржуваного рішення.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а рішення судів попередніх інстанцій без змін.

ОЦІНКА СУДУ

До реєстрації права власності на новозбудоване нерухоме майно особа є власником лише матеріалів, обладнання та іншого майна, що було використано в процесі будівництва. Це правило застосовується лише при наявності усієї дозвільної документації, тобто документів, що підтверджують право власності або користування земельною ділянкою для створення об'єкта нерухомого майна,

дозволу на виконання будівельних робіт, а також документів, що містять опис об'єкта незавершеного будівництва.

Отже, законодавством не передбачено можливості звернення до суду з вимогою про визнання права власності на об'єкт незавершеного будівництва, який не прийнято у встановленому законом порядку до експлуатації. У такому випадку об'єкт незавершеного будівництва ще не набув статусу нерухомого майна як об'єкта цивільного права.

Ураховуючи, що пунктом 77 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1127 передбачено, що державна реєстрація права власності на закінчений будівництвом об'єкт проводиться за наявності відомостей, зокрема, про прийняття його в експлуатацію, а позивачкою не надано державному реєстратору таких відомостей по спірному об'єкту нерухомого майна, Верховний Суд погодився з висновком судів попередніх інстанцій про наявність правових підстав для відмови у проведенні державної реєстрації права власності на такий об'єкт, що свідчить про правомірність оскаржуваного рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 жовтня 2025 року у справі №420/13307/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131215615>

2.3. Про відсутність у житлових комісій гарнізонів повноважень щодо визначення відсоткового розподілу житлових приміщень

Житлові комісії гарнізонів не мають повноважень визначати відсотковий розподіл житлових приміщень. Натомість розподіл житла затверджується заступником Міністра оборони України (відповідно до розподілу обов'язків) на основі пропозицій, наданих визначеним органом, як це передбачено Інструкцією з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 31 липня 2018 року № 380

22 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на рішення Одеського окружного адміністративного суду від 07 листопада 2024 року та постанову П'ятого апеляційного адміністративного суду від 01 квітня 2025 року у справі № 420/16547/24 за позовом Особа_1 до житлової комісії Одеського гарнізону, начальника гарнізону міста Одеси про визнання незаконним та скасування протоколу засідання житлової комісії Одеського гарнізону в частині визначення відсоткового розподілу житлових приміщень (квартир).

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позивач (підполковник запасу) перебуває на квартирному обліку в Одеському гарнізоні для забезпечення постійним житлом за рахунок житлового фонду Міністерства оборони України. Житлова комісія Одеського гарнізону на засіданні 28 березня 2024 року розглянула питання визначення відсоткового розподілу новонадходженого житла - 38 квартир. Комісія встановила відсотковий розподіл житла: 10% – для забезпечення житловими приміщеннями для постійного проживання військовослужбовців, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та визнані в установленому законодавством порядку особами з інвалідністю, 30% – для забезпечення військовослужбовців згідно з узагальненими списками осіб, які потребують поліпшення житлових умов шляхом надання жилих приміщень для постійного проживання, 70% – для забезпечення військовослужбовців згідно з списками військовослужбовців, які потребують поліпшення житлових умов шляхом забезпечення службовими жилими приміщеннями. Вважаючи протиправними дії відповідачів щодо визначення відсоткового розподілу новонадходженого житла, позивач звернувся до суду за захистом свого порушеного права.

Рішенням окружного адміністративного суду у задоволенні позовних вимог відмовлено. Відмовляючи у задоволенні позовних вимог суд першої інстанції виходив із того, що ухвалення житловою комісією пропозицій щодо визначення відсоткового розподілу житлових приміщень (квартир) не створює правових наслідків для позивача.

Постановою суду апеляційної інстанції змінено рішення суду першої інстанції шляхом виключення із мотивувальної частини висновку суду першої інстанції: «алгоритм визначення пропорції Інструкція не містить, що свідчить про дискреційну складову в аспекті прийняття відповідного рішення комісією», в решті рішення суду першої інстанції залишено без змін.

Верховний Суд залишив касаційну скаргу без задоволення, а рішення судів попередніх інстанцій без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Верховний Суд на підставі аналізу положень Інструкції з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 31 липня 2018 року № 380 (далі – Інструкція № 380) зазначив, що житлові комісії гарнізонів не мають повноважень визначати відсотковий розподіл житлових приміщень. Натомість розподіл житла затверджується заступником Міністра оборони України (відповідно до розподілу обов'язків) на основі пропозицій, наданих визначеним органом, як це передбачено Інструкцією № 380.

Суд звернув увагу, що у справі № 420/39259/24 цей же позивач оскаржував рішення заступника Міністра оборони України від 25 листопада 2024 року про затвердження розподілу тих самих 38 квартир, щодо яких житлова комісія Одеського гарнізону попередньо визначала відсотковий розподіл. За результатами розгляду справи № 420/39259/24 суди задовольнили позов, дійшовши висновку, що загальна кількість сімей, які мають право на житло для постійного проживання, становить 1656 осіб, включаючи 765 військовослужбовців, які наразі проходять службу, та які безпідставно включені у кількість сімей, які знаходяться в черзі на отримання службового приміщення, а тому затверджений розподіл житлових приміщень був здійснений без урахування права цих осіб на постійне житло, що суперечить обліковим даним та штучно порушив визначення пропорційності службового житла та житла для постійного проживання, що призводить до обмеження прав військовослужбовців на отримання житла для постійного проживання.

Водночас, у справі № 420/16547/24 позивач звернувся до суду з позовом про визнання незаконним та скасування протоколу засідання житлової комісії Одеського гарнізону від 28 березня 2024 року в частині визначення відсоткового розподілу житлових приміщень (квартир).

Враховуючи викладене, колегія суддів Верховного Суду погодилась з висновками судів попередніх інстанцій, що ухвалене житловою комісією Одеського гарнізону рішення щодо визначення відсоткового розподілу житлових приміщень (квартир) не створює правових наслідків для позивача.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 жовтня 2025 року у справі №420/16547/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131232811>

2.4. Про послідовність здобуття освіти у разі продовження особою незавершеного навчання за бакалаврським рівнем вищої освіти в іншому вищому навчальному закладі з того ж самого курсу

Здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розпочинається з моменту зарахування особи до відповідного навчального закладу та закінчується у момент її відрахування з нього у зв'язку з успішним виконанням освітньої програми та врученням передбаченого законом документа про вищу освіту, зокрема, диплома бакалавра встановленого зразка. Тому продовження навчання за бакалаврським рівнем вищої освіти особою, яка має лише повну загальну середню освіту і жоден документ про вищу освіту раніше не отримувала, в іншому вищому навчальному закладі з того ж самого курсу, з якого вона була відрахована з попереднього навчального закладу, за тією ж спеціальністю і освітньою

програмою – не може вважатись повторним здобуттям вищої освіти й, незалежно від тривалості та перерв у навчанні, не порушує послідовність здобуття освіти у розумінні частини другої статті 10 Закону України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII «Про освіту»

29 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на рішення Донецького окружного адміністративного суду від 09 жовтня 2024 року та постанову Першого апеляційного адміністративного суду від 23 грудня 2024 року справі № 200/5372/24 за позовом Особа_1 до Міністерства освіти і науки України, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача, – Державне підприємство «Інфоресурс», про визнання протиправними дій щодо формування довідки з Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО), яка видана позивачу, із зазначенням відомостей про порушення послідовності здобуття освіти.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позивач має атестат про повну загальну середню освіту та у період з 01 вересня 2012 року по 01 квітня 2015 навчався у Донецькому державному університеті управління за спеціальністю «менеджмент», звідки був відрахований з третього курсу. З 15 вересня 2022 року він є студентом третього курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за тією ж самою спеціальністю у Донбаському державному педагогічному університеті. З метою оформлення відстрочки від призову позивач отримав довідку з ЄДЕБО від 05 червня 2024 року, у якій зазначено про порушення послідовності здобуття освіти відповідно до частини другої статті 10 Закону України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII «Про освіту» (далі – Закон № 2145-VIII). Звернувшись до відповідача за відповідними роз'ясненнями позивач отримав відповідь про те, що після відрахування з університету у 2015 році позивач повторно зарахований у 2022 році на той самий рівень освіти (бакалавра), тому здобуває освіту у непослідовному порядку, що й відображено у довідці ЄДЕБО. Не погоджуючись з вказаною відповіддю позивач звернувся до суду.

Рішенням окружного адміністративного суду, залишеним без змін постановою суду апеляційної інстанції, у задоволенні позовних вимог відмовлено. Відмовляючи у задоволенні позову, суди попередніх інстанцій виходили з того, що після першого зарахування на навчання для здобуття відповідного рівня вищої освіти, особі, яка приступила до навчання, впродовж періоду навчання надавалися необхідні освітні послуги, які забезпечували, зокрема, формування знань, умінь, навичок та загальних компетентностей на відповідному рівні вищої освіти. Повторне зарахування означає, що особа знову формуватиме такі знання, уміння, навички

та загальні компетентності на тому самому рівні вищої освіти. Суди вважали, що у розумінні визначеної законом послідовності здобуття освіти такі обставини, які мають місце у цьому спорі, свідчать про здобуття вищої освіти в непослідовному порядку.

Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу, скасував рішення судів попередніх інстанцій та ухвалив нове судове рішення про задоволення позову.

ОЦІНКА СУДУ

Нормативне визначення поняття «послідовності поточного здобуття освіти» у законі відсутнє, однак зі змісту норм частини другої статті 10 Закону № 2145-VIII розуміється, зокрема, що перший (бакалаврський) рівень вищої освіти є вищим за раніше здобутий особою рівень повної загальної середньої освіти й така послідовність здобуття освіти відповідає положенням зазначеної статті.

При цьому закон передбачає, що особі, яка успішно виконала відповідну освітню програму та пройшла атестацію, присуджується відповідний ступень вищої освіти, у тому числі бакалавр, та видається документ про вищу освіту, зокрема, диплом бакалавра. З моменту отримання документа про вищу освіту особа вважається такою, що завершила навчання і фактично здобула вищу освіту за відповідним ступенем.

З'ясовані у цій справі обставини підтверджують, що позивач раніше не отримував жодного документа про вищу освіту, у тому числі за ступенем вищої освіти – бакалавр. За таких обставин справи та наявного у спірних правовідносинах правового регулювання суд касаційної інстанції дійшов висновку, що послідовність здобуття позивачем освіти відповідає положенням частини другої статті 10 Закону № 2145-VIII, оскільки позивач здобуває перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, який є вищим за раніше здобутий ним рівень повної загальної середньої освіти.

Тобто позивач у цьому випадку фактично продовжив навчання у іншому вищому навчальному закладі з того ж самого курсу, з якого він був відрахований з попереднього навчального закладу, та за тією ж спеціальністю і освітньою програмою, що спростовує підтримані судами попередніх інстанцій доводи відповідача про те, що в цьому випадку мало місце повторне отримання позивачем одних і тих самих освітніх послуг й повторне формування відповідних знань, умінь, навичок та загальних компетентностей на тому самому рівні вищої освіти.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 жовтня 2025 року у справі № 200/5372/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131409264>

III. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

3.1. Про перевезення на таксі без мети отримання доходу

Перевезення фізичною особою - суб'єктом господарювання за власний кошт пасажирів на таксі не є тотожним перевезенню для власних потреб, оскільки останнє передбачає перевезення пасажирів без мети отримання доходу, таке перевезення не може вважатися господарською діяльністю та не потребує надання перевізником ліцензії та сервісної книжки

02 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Державної служби України з безпеки на транспорті в особі Відділу державного нагляду (контролю) у Волинській області на рішення Волинського окружного адміністративного суду від 04 жовтня 2023 року та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 09 лютого 2024 року у справі № 140/14255/23 за позовом Особа_1 до Відділу державного нагляду (контролю) у Волинській області Державної служби України з безпеки на транспорті про визнання протиправною та скасування постанови про застосування адміністративно-господарського штрафу.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позов обґрунтовано тим, що через відсутність документів, визначених статтею 39 Закону України від 05 квітня 2001 року № 2344-III «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон № 2344-III), а саме ліцензії та сервісної книжки, Відділом державного нагляду (контролю) у Волинській області Державної служби України з безпеки на транспорті прийнято постанову, якою до позивача застосовано штраф. Позивач вказував, що на момент проведення перевірки він не виступав автомобільним самозайнятим перевізником, а транспортний засіб використовував для власних потреб без мети отримання прибутку.

Рішенням окружного адміністративного суду, залишеним без змін постановою апеляційного адміністративного суду, позов задоволено. Суди попередніх інстанцій керувалися тим, що відповідачем не надано належних та достовірних доказів того, що позивач на момент проведення перевірки надавав послуги з перевезення пасажирів на таксі на договірних умовах за плату, тобто виступав автомобільним самозайнятим перевізником.

Верховний Суд касаційну скаргу залишив без задоволення, рішення судів попередніх інстанцій - без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Ліцензія, і сервісна книжка, є тими документами, наявність яких під час здійснення заходів державного контролю є предметом перевірки щодо дотримання вимог законодавства автомобільними самозайнятими перевізниками, які надають послуги з перевезення пасажирів на таксі. За відсутності документів на підставі яких виконуються пасажирські перевезення автомобільним самозайнятим перевізником, застосовуються адміністративно-господарські штрафи. Непред'явлення, зазначених у статті 39 Закону № 2344-III документів під час проведення перевірки свідчить про порушення законодавства про автомобільний транспорт, що має наслідком для застосування санкцій, визначених статтею 60 цього Закону.

Позивач стверджував, що на момент проведення перевірки позивач не виступав автомобільним самозайнятим перевізником, а транспортний засіб використовувався ним для власних потреб без мети отримання прибутку. Водночас, відповідач зазначає, що перевезення на комерційній основі означає надання послуг, а перевезення за власний кошт - перевезення для власних потреб, а тому переконує, що відповідальність настає незалежно від того, чи надаються послуги перевезення (договірні умови), чи перевозиться пасажир для власних потреб.

Верховний Суд вказав, що оскільки перевезення фізичною особою – суб'єктом господарювання за власний кошт пасажирів на таксі не є тотожним перевезенню для власних потреб, оскільки останнє передбачає перевезення пасажирів без мети отримання доходу, таке перевезення не може вважатися господарською діяльністю та не потребує в такому випадку надання перевізником документів, що визначені у статті 39 Закону № 2344-III.

Судами попередніх інстанцій встановлено, що в обґрунтування своїх доводів відповідач посилається на акт перевірки, у якому зазначено лише загальні відомості про транспортний засіб, номерний знак, дані про водія, а також вказано, що під час перевезень пасажирів автомобілем таксі відсутні документи для автомобільного самозайнятого перевізника: ліцензія, сервісна книжка.

Натомість, як встановлено судами, в акті перевірки не вказано інформацію про пасажирів та матеріали перевірки не містять їх пояснень. Доданий відповідачем відеозапис не містить інформації про обставини перевірки, ідентифікацію осіб пасажирів, при цьому відсутні їх пояснення щодо обставин їх перевезення позивачем, зроблені на відеозапис. Крім того, з відеозапису неможливо встановити чи інспектор запитував у водія про здійснення перевезення пасажирів та відповіді водія на такі питання; інспектором не отримано пояснень у пасажирів (пасажирів), чи здійснювали або чи будуть вони здійснювати оплату за перевезення. Матеріали перевірки не містять відомості про те чи був увімкнений лічильник, який обраховує вартість поїздки у таксі, і чи взагалі на момент проведення перевірки такий лічильник був у салоні автомобіля, що не дає підстав

ідентифікувати здійснення перевезення як таке, що здійснювалося в межах підприємницької діяльності позивача.

Таким чином, Верховний Суд погоджується з висновками судів першої та апеляційної інстанцій, що саме по собі перевезення позивачем пасажирів не може бути підставою для притягнення його до відповідальності, передбаченої абзацом третім частини першої статті 60 Закону № 2344-III, оскільки контролюючий орган не надав належних, достатніх та беззаперечних доказів на підтвердження того, що під час проведення перевірки позивачем було надано послуги з перевезення пасажирів автомобілем таксі на замовлення та, що позивач у спірних правовідносинах виступав автомобільним самозайнятим перевізником у розумінні Закону № 2344-III.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 жовтня 2025 року у справі №140/14255/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130705402>

3.2. Про особливий порядок набрання чинності актами Кабінету Міністрів України з інформацією обмеженого доступу

Наявність в актах Уряду інформації з обмеженим доступом зумовлює особливий порядок набрання цими актами (або їх окремими положеннями) чинності, що означає, що вони не підлягають опублікуванню і набирають чинності з моменту їх доведення в установленому порядку до виконавців, якщо цими постановами не встановлено пізніший термін набрання ними чинності. Відповідно, загальне правило щодо набрання постановами Кабінету Міністрів України чинності «з дня їх офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими постановами, але не раніше дня їх опублікування», за описаної ситуації не застосовується

20 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на рішення Київського окружного адміністративного суду від 15 квітня 2024 року та постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 02 жовтня 2024 року у справі №640/23545/21 за позовом Особа_1 до Кабінету Міністрів України, третя особа - Служба безпеки України, про визнання протиправними та нечинними нормативно-правового акту в частині.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позивач звернувся до суду з позовом про визнання протиправними та нечинними пунктів 53, 54, 56 Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування,

на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 року № 939 (далі – Порядок № 939), мотивуючи позов тим, що вказаними пунктами визначено обов'язки громадян щодо подання заяв та документів для отримання допуску до державної таємниці, тому Постанова № 939 мала бути офіційно опублікована, проте до відома населення її не доведено, що зумовлює протиправність і нечинність оскаржуваних пунктів.

Рішенням окружного адміністративного суду, залишеним без змін апеляційним адміністративним судом, у задоволенні позову відмовлено. Суди попередніх інстанцій вказали, що оскільки Порядок №939 не є актом загального значення, то її оприлюднення може здійснюватися шляхом безпосереднього доведення до відома обмеженого кола осіб, у порядку, визначеному пунктом 7 Указу Президента України від 10 червня 1997 року №503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» (далі - Указ №503/97). Крім цього, під час вирішення питання про надання позивачеві допуску до державної таємниці зміст оспорюваних ним вимог Порядку №939 було доведено до його відома, що вказує на відсутність підстав для висновку про порушення принципу правової визначеності.

Верховний Суд касаційну скаргу залишив без задоволення, рішення судів попередніх інстанцій - без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Порядок №939 встановлює єдині вимоги до організації та забезпечення режиму секретності в органах законодавчої, виконавчої та судової влади, органах прокуратури України, консультативних, дорадчих та допоміжних органах і службах, утворених Президентом України, інших державних органах, Верховній Раді Автономної Республіки Крим, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, та процедуру ведення обліку, виготовлення, користування, зберігання, пересилання матеріальних носіїв секретної інформації.

3 листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 31 січня 2024 року №54/0/2-24 ДСК судами встановлено, що розробник проєкту - Служба безпеки України присвоїла Порядку №939 гриф обмеження доступу «для службового користування» (супровідний лист від 18 вересня 2013 року №26/4-10999).

Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (як у редакції Закону №2591-VI, чинного на час прийняття Урядом Порядку №939, так і в редакції Закону №794-VII, що діяла на час звернення позивача з метою отримання доступу до державної таємниці) постанови Кабінету Міністрів України або їх окремі положення, що містять інформацію з обмеженим доступом, не підлягають опублікуванню. Таке

ж правило закріплено у пункті 2 параграфу 31 Регламенту Кабінету Міністрів України.

Тобто, наявність в таких актах Уряду інформації з обмеженим доступом зумовлює особливий порядок набрання цими актами (або їх окремими положеннями) чинності, що дістає вияв, зокрема, в тому, що такі не підлягають опублікуванню і набирають чинності з моменту їх доведення в установленому порядку до виконавців, якщо цими постановами не встановлено пізніший термін набрання ними чинності. Відповідно, загальне правило щодо набрання постановами Кабінету Міністрів України чинності «з дня їх офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими постановами, але не раніше дня їх опублікування», за описаної ситуації не застосовується.

Доступ до державної таємниці надається громадянину не в силу закону, а за рішенням уповноваженого органу, наділеного певним обсягом дискреції у вирішенні цього питання, у чітко визначених межах та з конкретною метою.

У розгляданій ситуації виникнення правовідносин у процедурі надання уповноваженим органом доступу позивачеві до державної таємниці потребує ініціювання (звернення) отримання дозволу на ознайомлення з конкретною секретною інформацією, водночас закон не встановлює відповідальності за його неотримання. Поза вказаними відносинами оспорювані пункти Порядку № 939 не покладають обов'язків на невизначене коло осіб, як помилково стверджує позивач.

Зважаючи на сферу та специфіку регулювання, Порядок №939 не встановлює і не змінює права чи обов'язки громадян у контексті загального правового порядку. Його зміст спрямований на організацію роботи з документами, що містять відомості, які становлять державну таємницю, і реалізується винятково в межах дій і рішень суб'єктів, які здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею.

Положення Порядку № 939 в оскаржуваній частині лише уточнюють та конкретизують правила взаємодії зі Службою безпеки України у процесі надання допуску до державної таємниці. Наявність у Порядку № 939 інформації з обмеженим доступом зумовлює особливий порядок набрання постановою КМУ чинності, а саме, з моменту доведення в установленому порядку до виконавців (іншого, пізнішого строку у постанові не встановлено). Тобто, саме таким є порядок, установлений законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 жовтня 2025 року у справі №640/23545/21 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131217558>

3.3. Про недопустимість звуження підстав для виплати підвищеної додаткової винагороди актами нижчої юридичної сили

Доповнення підстав для нарахування та виплати додаткової винагороди, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», які визначають право військовослужбовців на підвищену додаткову винагороду, вимогами «безпосереднього зіткнення з противником» та «вогневого ураження», коли це не обумовлено природою відповідних бойових завдань, таких як забезпечення здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії безпосередньо в районах їх (бойових дій) ведення (здійснення), порушує вимогу, щоб акти нижчої юридичної сили не суперечили актам вищої сили. У випадку виникнення такої колізії загальновизнаним способом її вирішення є надання переваги акту вищої юридичної сили

21 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Військової частини на рішення Львівського окружного адміністративного суду від 08 вересня 2023 року та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 18 грудня 2023 року у справі № 380/3973/23 за позовом Особа_1 до Військової частини про визнання протиправною бездіяльності щодо неповного нарахування та виплати додаткової винагороди військовослужбовцю.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позивач проходить військову службу на посаді старшого офіцера (старшого оперуповноваженого) відділу організації оперативно-розшукової діяльності головного оперативно-розшукового відділу Військової частини та з 23 листопада 2022 року приймає безпосередню участь у бойових діях, забезпечує здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії в Донецькій та Луганській областях, що підтверджується довідкою Військовою частиною. Позивачу за грудень 2022 та січень 2023 року виплачена додаткова винагорода в розмірі: 30 000 грн на місяць, відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» від 28 лютого 2022 року № 168 (далі - Постанова № 168), пропорційно до кількості діб участі позивача у діях та заходах. Однак Військова частина протиправно недоплатила позивачу збільшену додаткову винагороду на суму до 70 000 гривень на місяць, пропорційно кількості діб проходження служби та виконання завдань в районах ведення воєнних

(бойових) дій, у грудні 2022 року та січні 2023 року, оскільки відповідно до бойових розпоряджень, позивач щоденно приймав безпосередню участь у бойових діях, забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах ведення воєнних (бойових) дій (проведення заходів) у першому ешелоні оборони у складі оперативно-тактичного угруповання. Відповідач вказував, що позивач не перебував в зоні активних бойових дій, він виконував обов'язки в населених пунктах, які не знаходяться на території між позиціями сил оборони та позиціями військ агресора, позаяк на відміну від наказу Головнокомандувача Збройних Сил України від 02.01.2023 № 1 "Про визначення районів ведення воєнних (бойових) дій", яким визначено райони ведення воєнних (бойових) дій з 01 грудня 2022 року по 31 грудня 2022 року (зокрема, Луганська та Донецька області), у наказі Головнокомандувача Збройних Сил України від 02 лютого 2023 року № 26 "Про визначення районів ведення воєнних (бойових) дій" визначено райони ведення воєнних (бойових) дій з 01 січня 2023 року по 31 січня 2023 року конкретизовано територіальні громади вказаних областей, в яких велись воєнні (бойові) дії, зокрема у Краматорському районі Донецької області до районів ведення бойових дій віднесено лише Лиманську міську територіальну громаду та Константинівську міську територіальну громаду.

Суди попередніх інстанцій частково задовольнили позов. Визнали протиправною бездіяльність Військової частини щодо неповного нарахування та виплати позивачу збільшеної до 100000 грн додаткової винагороди та зобов'язано нарахувати та виплатити позивачу, збільшену до 100000 грн додаткову винагороду за 22 доби грудня 2022 року. В іншій частині позовних вимог відмовлено.

Верховний Суд касаційну скаргу залишив без задоволення, рішення судів попередніх інстанцій- без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Перелік бойових дій та заходів у районах ведення бойових дій, із виконанням яких, пов'язано право військовослужбовців на отримання підвищеної додаткової винагороди не розрізняє двох видів діяльності, встановлених Постановою № 168, з яких лише перший (безпосередня участь у бойових діях) передбачає безпосереднє зіткнення з противником; водночас у багатьох випадках якісне виконання завдання, що належить до другого виду, не вимагає (але й не виключає) вступу у безпосереднє зіткнення з противником.

Отже, доповнення обставин, які визначають підставу виникнення у військовослужбовців права на таку винагороду у зв'язку із «забезпеченням здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії безпосередньо в районах їх [бойових дій] ведення (здійснення)»

вимогою її поєднання із «вогневим ураженням або безпосереднім зіткненням з противником» є по суті не умовами нарахування та виплати підвищеної додаткової винагороди, а зміною підстав, встановлених Постановою № 168 для набуття військовослужбовцем права на підвищену додаткову винагороду, що фактично є звуженням обсягу таких підстав актом нижчої юридичної сили порівняно з актом, яким такі підстави встановлено.

Доповнення підстав для нарахування та виплати додаткової винагороди, передбаченої Постановою № 168, які визначають право військовослужбовців на підвищену додаткову винагороду, вимогами «безпосереднього зіткнення з противником» та «вогневого ураження», коли це не обумовлено природою відповідних бойових завдань, таких як забезпечення здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії безпосередньо в районах їх (бойових дій) ведення (здійснення), порушує вимогу, щоб акти нижчої юридичної сили не суперечили актам вищої сили. У випадку виникнення такої колізії загальновизнаним способом її вирішення є надання переваги акту вищої юридичної сили.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 жовтня 2025 року у справі № 380/3973/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131215385>

IV. ПРОЦЕС

4.1. Про строк звернення до суду у пенсійних спорах, пов'язаних із визнанням неконституційними норм закону

Звернення до суду з позовом, який обґрунтовано посиланням на визнання рішенням Конституційного Суду України неконституційними окремих положень закону, якими врегульовувались спірні правовідносини, не змінює правил обрахунку строків звернення до адміністративного суду, визначених процесуальним законом, у зв'язку з чим у спорах щодо перерахунку та виплати пенсій, які виникли у зв'язку з визнанням неконституційними норм закону, що врегульовували спірні правовідносини, застосовується шестимісячний строк звернення до адміністративного суду, визначений частиною другою статті 122 КАС України

21 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на ухвалу Рівненського окружного адміністративного суду від 23 вересня 2024 року та постанову Восьмого апеляційного

адміністративного суду від 23 грудня 2024 року у справі № 460/10097/24 за позовом Особа_1 до Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області про визнання протиправними дій, зобов'язання вчинити дії.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позивачка оскаржила до суду відмову Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області у нарахуванні та виплаті з 01 липня 2021 року пенсії у розмірі шести мінімальних пенсій за віком як особі з інвалідністю III групи, захворювання якої пов'язане з Чорнобильською катастрофою, відповідно до статті 54 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (далі – Закон № 796-XII), з урахуванням Рішення Конституційного Суду України від 07 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021.

Окружний адміністративний суд ухвалою, залишеною без змін постановою апеляційного адміністративного суду, на підставі статті 123 КАС України повернув позовну заяву в частині вимог за період з 01 липня 2021 року по 29 лютого 2024 року. Суди виходили з того, що позивачка пропустила строк звернення до адміністративного суду, а отримання нею листа відповідача на її звернення не змінює момент, з якого вона повинна була дізнатись про порушення своїх прав, а свідчить лише про час, коли позивачка почала вчиняти дії щодо реалізації свого права і ця дата не пов'язується з початком перебігу строку звернення до суду.

Верховний Суд касаційну скаргу залишив без задоволення, ухвалу суду першої інстанції та постанову апеляційного суду – без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Ключовим у цій справі було питання про вплив рішення Конституційного Суду України, яким визнано неконституційною норму закону, на підставі якої було визначено розмір пенсії позивачки, на застосування строку звернення до суду.

Колегія суддів врахувала усталену практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду про те, що право на звернення до суду не є абсолютним і може бути обмеженим, в тому числі і встановленням строків для звернення до суду, якими чинне законодавство обмежує звернення до суду за захистом прав, свобод та інтересів, та зауважила, що спеціальних правил щодо обчислення строків звернення до адміністративного суду у спорах, які виникли у зв'язку визнанням неконституційними норм закону, якими були врегульовані спірні правовідносини, ані КАС України, ані будь-яким іншим законом не встановлено.

Визначення початку перебігу строку для звернення до суду пов'язують із встановленням часу, коли позивач дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав, свобод та інтересів.

Оскільки Рішення Конституційного Суду України від 07 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021, яким було визнано неконституційною частину третю статті 54 Закону № 796-XII у редакції Закону України від 28 грудня 2014 року № 76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» (далі – Закон № 76-VIII), було офіційно оприлюднене, зокрема, 11 травня 2021 року в «Офіційному віснику України» № 36, то саме з цього моменту особа, яка отримала пенсійну виплату в розмірі меншому, ніж встановлено частиною третьою статті 54 Закону № 796-XII у редакції Закону України від 06 червня 1996 року № 230/96-ВР «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»» (далі – Закон № 230/96-ВР), вважається такою, що повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи законних інтересів.

Враховуючи, що позивачка лише в 2024 році звернулась до ГУ ПФУ з відповідною заявою про перерахунок пенсії з 01 липня 2021 року і на момент звернення їй було відомо про наявність правових підстав для перерахунку пенсії в розмірі, визначеному частиною третьою статті 54 Закону № 796-XII у редакції Закону № 230/96-ВР. За таких обставин звернення позивачки до ГУ ПФУ з відповідною заявою більш ніж через три роки після виникнення підстав для перерахунку пенсії не може вважатись таким, що було здійснене без зайвих зволікань і в розумні строки.

Таким чином, судова палата погодилася з правовими висновками Верховного Суду, викладеними у його постановках від 29.03.2024 у справі № 460/17904/23 та від 22.01.2025 у справі № 460/8956/24, відповідно до яких у справах, спірні правовідносини в яких стосуються перерахунку пенсійних виплат, зокрема, й тих, які здійснюються у зв'язку з визнанням відповідної норми закону неконституційною, має застосовуватись шестимісячний строк звернення до адміністративного суду, визначений частиною другою статті 122 КАС України.

Також Верховний Суд констатував, що суди попередніх інстанцій дійшли законного та обґрунтованого висновку про наявність підстав для повернення позову в частині вимог за період з 01 липня 2021 року по 29 лютого 2024 року у зв'язку з пропуском шестимісячного строку звернення до адміністративного суду, тоді як доводи позивачки щодо незастосовності строків позовної давності до заявлених нею вимог ґрунтувалися на хибному тлумаченні норм КАС України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 жовтня 2025 року у справі №460/10097/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127342982>

4.2. Про строк звернення до суду з позовом про скасування податкового повідомлення-рішення після процедури адміністративного оскарження

Якщо платник до подання позову скористався процедурою адміністративного оскарження податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контрольного органу про нарахування грошового зобов'язання, строк звернення до адміністративного суду становить один місяць з дня, що настає після завершення такої процедури (пункт 56.19 статті 56 Податкового кодексу України). Ця норма є спеціальною щодо положень частини четвертої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України та має пріоритет у застосуванні. Пропущення цього строку без поважних причин зумовлює залишення позовної заяви без розгляду. Сам факт дії воєнного стану не є безумовною підставою для поновлення строку, тому потрібно довести прямий причинно-наслідковий зв'язок між воєнними обставинами та неможливістю своєчасного звернення до суду

28 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Головного управління ДПС у Запорізькій області на постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 19 листопада 2024 року у справі № 280/5691/24 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Запоріжгаз збут» до Головного управління ДПС у Запорізькій області про визнання протиправним і скасування податкового повідомлення-рішення.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Платник звернувся до суду з позовом про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення, яким контрольний орган збільшив податок на додану вартість та застосував штрафні санкції. Податковий орган рішенням, яке платник отримав 15 березня 2024 року, залишив скаргу без задоволення. Позов було подано 24 червня 2024 року.

Запорізький окружний адміністративний суд визнав неповажними причини пропущення строку та залишив позовну заяву без розгляду на підставі статті 123 Кодексу адміністративного судочинства України.

Третій апеляційний адміністративний суд скасував ухвалу суду першої інстанції, вважаючи, що позов було подано в межах тримісячного строку, встановленого частиною четвертою статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України, а положення Податкового кодексу України не можна застосовувати як «інший закон» для визначення строків звернення до суду.

Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу, скасувавши оскаржуване судові рішення та залишивши чинною ухвалу суду першої інстанції.

ОЦІНКА СУДУ

Пункт 56.19 статті 56 Податкового кодексу України є спеціальною нормою щодо частини четвертої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України та встановлює місячний строк звернення до суду після завершення процедури адміністративного оскарження рішень про нарахування грошових зобов'язань. Ця норма має пріоритет у податкових спорах.

Покликання позивача на воєнний стан, бойові дії на території, де він провадить підприємницьку діяльність, та труднощі з отриманням первинних документів не підтверджують наявності прямого причинно-наслідкового зв'язку з пропуском строку. Отже, факт воєнного стану сам по собі не є поважною причиною (стаття 121 Кодексу адміністративного судочинства України).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 жовтня 2025 року у справі № 280/5691/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131341564>

4.3. Про неоскаржуваність бездіяльності Національної поліції України щодо неналежного проведення службового розслідування, ініційованого третьою особою

Бездіяльність Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, який проводив службове розслідування стосовно поліцейського, не створює і не може створювати жодних юридично значущих наслідків для особи, яка подала заяву про проведення службового розслідування відносно дій поліцейського (для позивача), не зумовлює впливу на його права, обов'язки або інтереси, що унеможлиблює їх порушення. З огляду на те, що висновок службового розслідування не створює безпосередньо для особи жодних юридичних прав та/чи обов'язків, то допущена, бездіяльність дисциплінарної комісії у неповному проведенні службового розслідування, також не порушує прав позивача, а тому спір щодо оскарження такої бездіяльності не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства

24 жовтня 2025 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду розглянув касаційну скаргу Особа_1 на постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 03 червня 2024 року у справі № 620/5156/23 за позовом Особа_1 до Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України про визнання протиправною бездіяльності.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позов обґрунтовано тим, що постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 21 липня 2022 року зобов'язано Департамент

стратегічних розслідувань Національної поліції України (далі – Департамент) розглянути заяву позивача щодо службового розслідування відносно дій оперуповноваженого Особа_2. На виконання вказаної постанови Департамент розглянув заяву та провів службове розслідування, про що повідомив позивача листом від 02 листопада 2022 року. Однак, позивач вважав, що службове розслідування проведено неповно: не перевірено належним чином обставини, викладені у його заяві, не зібрано доказів для встановлення обставин події, не проведено опитування поліцейського та заявника, не відібрано пояснень у самого Особа_2 та інших обізнаних осіб, не додано до матеріалів відеозапису слідчої дії.

Суд першої інстанції позов задовольнив, визнав протиправною бездіяльність відповідача в частині неналежного службового розслідування, та зобов'язав провести належне, повне та об'єктивне службове розслідування. Суд апеляційної інстанції апеляційну скаргу Департаменту задовольнив частково, рішення суду першої інстанції скасував та закриття провадження у справі на підставі пункту 1 частини першої статті 238 КАС України. Апеляційний суд дійшов висновку, що дії відповідача щодо проведення службового розслідування, як і висновки за наслідками проведеного службового розслідування в частині наявності або відсутності у діях поліцейського дисциплінарного проступку, не створюють і не можуть створювати жодних юридично значущих наслідків для особи, яка подала заяву, не зумовлюють впливу на його права, обов'язки або інтереси, що унеможлиблює їх порушення з боку дисциплінарної комісії Департаменту.

Верховний Суд касаційну скаргу залишив без задоволення, постанову суду апеляційної інстанції - без змін.

ОЦІНКА СУДУ

Публічно-правовий спір має особливий суб'єктний склад. Участь суб'єкта владних повноважень є обов'язковою ознакою для того, щоб класифікувати спір як публічно-правовий. Однак сама по собі участь у спорі суб'єкта владних повноважень не дає підстав ототожнювати спір із публічно-правовим та відносити його до справ адміністративної юрисдикції. Необхідно з'ясовувати, у зв'язку з чим виник спір та за захистом яких прав особа звернулася до суду.

Дії відповідача щодо проведення службового розслідування, як і висновки за наслідками проведеного службового розслідування в частині відсутності у діянні поліцейського оперуповноваженого Особа_2 дисциплінарного проступку, не створюють і не можуть створювати жодних юридично значущих наслідків для особи, яка подала скаргу, не зумовлює впливу на його права, обов'язки або інтереси, що унеможлиблює їх порушення з боку дисциплінарної комісії Департаменту.

Дисциплінарна комісія Департаменту проводила службове розслідування щодо оперуповноваженого Особа_2, що не створює юридично значущих наслідків

для особи, яка подала заяву, тому твердження позивача про порушення його прав, обов'язків або законних інтересів під час проведення службового розслідування які б потребували судового захисту, не можна визнати обґрунтованими. У випадку незгоди із висновком службового розслідування позивач не позбавлений можливості оскаржити такий висновок до керівника органу поліції вищого рівня.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 жовтня 2025 року у справі № 620/5156/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131281843>

Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за жовтень 2025 року / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду; управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду Апарату Верховного Суду. Київ, 2025. – 33 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 [@supremecourt_ua](https://www.instagram.com/supremecourt_ua)

 t.me/supremecourtua

 x.com/supremecourt_ua

 so.supreme.court.gov.ua